

Regeling melden vermoeden van een misstand (klokkenluidersregeling)

Inleiding

De regeling moet bijdragen aan het op integere wijze functioneren van Stichting OVO en haar scholen en bevorderen dat vermoeden van een misstand ook daadwerkelijk worden gemeld. Wij gaan hierbij uit van de regeling zoals die is opgenomen in de 'Code goed onderwijsbestuur VO' van de VO-raad. Daarin staat dat een school moet beschikken over een zogenaamde 'klokkenluidersregeling' op basis waarvan werknemers, ouders en leerlingen vermoede of gesignaleerde misstanden dan wel onregelmatigheden kunnen melden, zonder benadeling van hun belangen

De meldingsregeling is een belangrijk instrument voor scholen in het streven naar goed kwaliteitsbeleid en een transparante bedrijfsvoering. Ook dient de regeling een duidelijk maatschappelijk belang en biedt een melder de nodige veiligheid.

Algemeen

Het college van bestuur en/of de raad van toezicht van Stichting OVO krijgen de gelegenheid om het vermoeden van een misstand intern aan te pakken en op te lossen. Daarom wordt de melding van een vermoede misstand allereerst bij het college van bestuur gedaan. De regeling biedt daarvoor een heldere en veilige procedure, zodat (te goeder trouw) afgegeven signalen over mogelijke misstanden op een adequate manier kunnen worden behandeld.

Ouders en leerlingen

Bijzonder is dat ook ouders en leerlingen van de regeling gebruik kunnen maken. Zo hebben alle direct betrokkenen bij de school / Stichting OVO de mogelijkheid om een (vermoeden van een) misstand met behulp van deze regeling te melden. Leerlingen en vooral ook ouders zijn steeds intensiever bij (het functioneren van) de school betrokken en zullen daarom ook steeds meer waarnemen wat er binnen de school gebeurt. Om die reden is er voor gekozen hen binnen het kader van deze regeling zoveel mogelijk een gelijkwaardige positie te geven. Ouders en leerlingen kunnen deze regeling natuurlijk niet gebruiken voor individuele klachten van persoonlijke aard. Daarvoor staan andere middelen ter beschikking.

Zelfreinigend vermogen

Het is de primaire verantwoordelijkheid van het college van bestuur om de melding serieus te (laten) onderzoeken en zo nodig passende maatregelen te treffen om een geconstateerde misstand op te heffen en voorzieningen te treffen om herhaling te voorkomen. Op die manier kan de school invulling geven aan het "zelfreinigend vermogen" van de organisatie. Als de melder vindt dat de interne procedure tot een onbevredigend resultaat leidt, geven hoofdstuk 5 en 6 van de regeling hem of haar de mogelijkheid om zich te wenden tot een externe onafhankelijke commissie. Deze commissie kan de melding alsnog nader onderzoeken. In uitzonderlijke gevallen kan de melder (werknemer, ouder of leerling) zich met overslaan van de interne procedure direct tot deze commissie wenden.

Meerwaarde

Een heldere procedure voor het melden van vermoede misstanden draagt bij aan een transparante, zorgvuldige en integere organisatiecultuur. Ook ondersteunt de regeling een open communicatie over normen en waarden in schoolsituaties en het voorkomen van praktijken die schadelijk kunnen zijn voor de school en de sector.

Tot slot draagt een meldingsregeling bij aan het (beter) functioneren van de school en de sector, en is het een onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Veilig

Het beschikken over een heldere procedure maakt duidelijk dat het melden van een vermoede misstand veilig kan gebeuren en dat de behandeling ervan in goede banen wordt geleid.

De werknemer die te goeder trouw en volgens de voorgeschreven procedure een melding doet, mag ervan uitgaan dat hij zich als een goede werknemer gedraagt, bescherming geniet en geen nadelige gevolgen van zijn melding ondervindt. Dit geldt eveneens voor ouders en leerlingen die een melding doen. Ook geldt de bescherming voor de vertrouwenspersoon integriteit (VPI) die door het college van bestuur van Stichting OVO is aangesteld.

Mevrouw mr P. Smaal is de vertrouwenspersoon integriteit van de stichting. Via het stafbureau van Stichting OVO kunt u in contact komen met mevrouw Smaal (telefoon 0183-650470).

Rechtspositionele en beleidszaken

De regeling geldt niet voor het oplossen van persoonlijke (rechtspositionele) conflicten of klachten van een werknemer op het gebied van zijn functie, takenpakket, arbeidsomstandigheden en loopbaanontwikkeling of de wijze waarop hij door (personen binnen) de school wordt bejegend. Daarvoor gelden andere rechtspositionele of klachtenprocedures. Ook is de regeling niet bedoeld voor het aankaarten of ter discussie stellen van beleidskeuzes van het schoolbestuur waarmee iemand zich niet kan verenigen.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

- a. Stichting: de Stichting voor Openbaar Verenigd Onderwijs in Gorinchem en de regio (Stichting OVO).
- b. Scholen: de scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs van Stichting OVO.
- c. Raad van toezicht: de intern toezichthouder van de stichting.
- d. College van bestuur: het bevoegd gezag van de stichting.
- e. Werknemer:
 - de natuurlijke persoon die in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking tot de werkgever staat, dan wel
 - de natuurlijke persoon die in een andere met een dienstbetrekking gelijk te stellen rechtsverhouding bij de werkgever werkzaam is, waaronder in ieder geval wordt begrepen een uitzendkracht, gedetacheerde of stagiaire;
- d. Leerling: hij/zij die als zodanig is ingeschreven aan een school voor voortgezet onderwijs.
- e. Ouder: de ouder, voogd of verzorger (wettelijk vertegenwoordiger) van de onder d bedoelde leerling.
- f. Melder: de werknemer, leerling of ouder die een vermoeden van een misstand meldt overeenkomstig hoofdstuk 4 of 6.
- g. Melding: de melding van een vermoeden van een misstand door de melder.
- h. Vertrouwenspersoon integriteit (VPI): de vertrouwenspersoon bedoeld in hoofdstuk 3.
- i. Vermoeden van een misstand: een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van:
 - een schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels,
 - een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu,
 - een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten bij de onder a bedoelde instelling, die het goed functioneren van de instelling en/of het verzorgde onderwijs in het geding brengt.
- j. Commissie: de Commissie Integriteit VO, bedoeld in hoofdstuk 5.
- k. (G)MR: de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen.

2. Tenzij het tegendeel blijkt wordt in deze regeling onder werknemer mede begrepen: de voormalige werknemer van wie de dienstbetrekking of andere rechtsverhouding op het tijdstip van melden niet langer dan twee jaar geleden formeel is geëindigd.

Hoofdstuk 2 Rechtsbescherming melder

Artikel 2

1. a. Ten aanzien van de melder wordt vanwege het te goeder trouw melden van een vermoeden van een misstand geen besluit met nadelige gevolgen voor zijn/haar (rechts)positie genomen.
b. Het college van bestuur of, in het geval van artikel 4, tweede lid, de raad van toezicht zorgt ervoor dat de melder ook niet op andere wijze door de melding bij het uitoefenen van zijn/haar functie nadelige gevolgen ondervindt.

2. Onder besluit als bedoeld in lid 1 wordt in ieder geval verstaan een besluit dat strekt tot:

- a. het treffen van een ordemaatregel;
- b. het treffen van een disciplinaire maatregel;
- c. het tussentijds beëindigen of niet verlengen van een tijdelijk(e) aanstelling/dienstverband;
- d. het niet omzetten van een tijdelijk(e) aanstelling/dienstverband in één voor onbepaalde tijd;
- e. het verplaatsen of overplaatsen of het weigeren van een verzoek daartoe;
- f. het onthouden van (een periodieke) salarisverhoging;
- g. het (direct of indirect) onthouden van promotiekansen;
- h. het afwijzen van een verlofverzoek;
- i. het verlenen van ontslag anders dan op eigen verzoek.

Hoofdstuk 3 Aanstelling, taak en rechtsbescherming vertrouwenspersoon integriteit

Artikel 3

1. Het college van bestuur zorgt met instemming van de (G)MR voor de benoeming van een vertrouwenspersoon integriteit (VPI).
2. De vertrouwenspersoon heeft tot taak:
 - a. een (potentiële) melder op verzoek te informeren over de procedure en te adviseren over het doen van een melding;
 - b. een melding op verzoek van de melder op een afgesproken wijze en tijdstip door te geleiden naar het college van bestuur dan wel, in het geval van artikel 4, tweede lid, naar (de voorzitter van) de raad van toezicht;
 - c. het college van bestuur dan wel, in het geval van artikel 4, tweede lid, de (voorzitter van) de raad van toezicht op verzoek over een melding te informeren en/of te adviseren;
 - d. het college van bestuur en/of de raad van toezicht (gevraagd of ongevraagd) te adviseren over het gevoerde integriteitbeleid.
3. De vertrouwenspersoon maakt de identiteit van de melder niet bekend zonder zijn/haar uitdrukkelijke toestemming. De vertrouwenspersoon heeft een verschoningsrecht.
4. Het in artikel 2 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op de (voormalige) vertrouwenspersoon waar het de uitoefening van zijn/haar taak op basis van deze regeling betreft.

Hoofdstuk 4 Interne procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 4

1. De melder doet zijn/haar melding bij het college van bestuur.
2. Indien het college van bestuur bij de melding is betrokken doet de melder zijn/haar melding bij de (voorzitter van de) raad van toezicht. In dat geval is dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing.
3. De melder kan zijn/haar melding volgens artikel 3, tweede lid onder b, ook via een vertrouwenspersoon bij het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht doen.
4. Indien daartoe voldoende aanleiding bestaat kan de melder zijn/haar melding eventueel ook rechtstreeks bij de in hoofdstuk 5 geregelde commissie doen. Of dit het geval is, is ter beoordeling van de commissie.
5. Een anonieme melding wordt niet in behandeling genomen.
6. Een melding kan niet in de plaats treden van een wettelijke verplichting tot het doen van aangifte van strafbare feiten.

Artikel 5

Indien de werknemer niet meer werkzaam is bij de in artikel 1 onder a bedoelde instelling waarop de melding betrekking heeft, doet hij/zij de melding binnen twee jaar na het formeel eindigen van zijn/haar dienstverband of andere rechtsverhouding met die instelling.

Artikel 6

De personen die betrokken zijn bij de behandeling van een melding gaan, indien en voor zover deze bekend is, op behoorlijke en zorgvuldige wijze met de identiteit van de melder om.

Artikel 7

1. Het college van bestuur:
 - a. bevestigt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na ontvangst daarvan, schriftelijk de melding aan de melder of de vertrouwenspersoon;
 - b. informeert de persoon/personen op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft over de ontvangst van de melding, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad of artikel 8, vierde lid, wordt toegepast;
 - c. zorgt ingeval van het kennis dragen van de identiteit van de melder ervoor dat die niet verder bekend wordt dan noodzakelijk is voor het onderzoek en de behandeling van de melding.
2. Indien het college van bestuur de ontvangst van de melding aan de vertrouwenspersoon heeft bericht, stuurt deze de ontvangstbevestiging door aan de melder.
3. Het college bestuur informeert tevens de (voorzitter van de) toezichthouder over de melding en de (voorgenomen) wijze van afhandelen daarvan.

Dit geldt overeenkomstig voor een melding waarover het college van bestuur volgens artikel 13 onder b in kennis is gesteld.

Artikel 8

1. Het college van bestuur stelt zo spoedig mogelijk een onderzoek in naar de melding.
2. Het onderzoek wordt niet verricht door een persoon die mogelijk betrokken is (geweest) bij de vermoede misstand of daar anderszins belang bij heeft.
3. Het college van bestuur kan het onderzoek en de verdere behandeling van de melding in ieder geval achterwege laten als:
 - a. geen sprake is van een vermoeden van een misstand als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder i;
 - b. de melding niet is gedaan binnen de in de artikelen 1, tweede lid, en 5 genoemde termijn van twee jaar;
 - c. de melding kennelijk onredelijk laat is gedaan.
4. Het college van bestuur bericht het achterwege laten van een onderzoek en verdere behandeling van de melding met vermelding van redenen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk aan de melder of de vertrouwenspersoon.
5. Indien de vertrouwenspersoon het bericht ontvangt stuurt deze het door aan de melder.
6. Bij het in lid 4 bedoelde bericht wordt mededeling gedaan van de mogelijkheid het vermoeden van een misstand te melden bij de in hoofdstuk 5 geregelde commissie.

Artikel 9

1. Het college van bestuur bericht de melder of de vertrouwenspersoon zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twaalf weken na ontvangst van de melding, schriftelijk en gemotiveerd over de bevindingen van het onderzoek, het oordeel daarover en de eventuele gevolgen die daaraan worden verbonden.
2. Indien niet binnen twaalf weken toepassing kan worden gegeven aan het eerste lid, stelt het college van bestuur de melder of de vertrouwenspersoon daarvan vóór afloop van deze termijn schriftelijk en met vermelding van redenen op de hoogte. Daarbij wordt de termijn aangegeven waarbinnen de melder of de vertrouwenspersoon het in lid 1 bedoelde bericht zal ontvangen.
3. Indien de vertrouwenspersoon het in lid 1 of 2 bedoelde bericht ontvangt, stuurt deze het door aan de melder.
4. De persoon/personen op wie de melding betrekking heeft ontvangen het in lid 1 of 2 bedoelde bericht ook, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad.
5. Bij het in lid 1 bedoelde bericht wordt mededeling gedaan van de mogelijkheid het vermoeden van een misstand te melden bij de in hoofdstuk 5 geregelde commissie.

Hoofdstuk 5 Commissie Integriteit VO

Artikel 10

1. Er is een Commissie Integriteit VO (hierna: de Commissie).
2. De samenstelling, benoeming en werkwijze van de Commissie worden nader geregeld.
3. Het secretariaat van de Commissie is belegd bij de Stichting Centrum Arbeidsverhoudingen (CAOP), gevestigd te Den Haag.

De in artikel 11, eerste lid, bedoelde melding kan worden gericht aan:
Commissie Integriteit VO
p/a Centrum Arbeidsverhoudingen (CAOP)
Postbus 556
2501 CN Den Haag

4. De Commissie heeft tot taak een overeenkomstig hoofdstuk 6 voorgelegde melding te onderzoeken en daarover het college van bestuur, dan wel in het geval van artikel 4, tweede lid, de raad van toezicht, te adviseren.
5. Het secretariaat van de Commissie stelt jaarlijks een verslag van werkzaamheden op, waarin in geanonimiseerde vorm in ieder geval worden vermeld het aantal en de aard van de ontvangen meldingen, het aantal uitgevoerde onderzoeken en het aantal en de aard van de uitgebrachte adviezen. Voorts hoeveel meldingen niet tot een onderzoek hebben geleid en anders zijn afgedaan.
6. Het in lid 5 bedoelde verslag is onderdeel van het door het bestuur jaarlijks te publiceren openbare algemene jaarverslag.

Hoofdstuk 6 Externe procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 11

1. Behalve in het geval van de in artikel 4, vierde lid, bedoelde rechtstreekse melding bij de Commissie kan de melder een vermoeden van een misstand bij de Commissie melden indien hij/zij:

- a. zich niet kan vinden in de inhoud van het in artikel 8, vierde lid, bedoelde bericht;
- b. zich niet kan vinden in de inhoud van het in artikel 9, eerste lid, bedoelde bericht;
- c. niet binnen de in artikel 9, eerste en tweede lid, bedoelde termijnen bericht heeft ontvangen;
- d. de door het bestuur overeenkomstig artikel 9, tweede lid, aangegeven termijn onredelijk lang vindt.

2. De melding bevat in ieder geval:

- a. naam en adres van de melder en een datum;
- b. de instelling als bedoeld in artikel 1 onder a waar de melder werkzaam is (geweest) en waarop de melding betrekking heeft;
- c. een duidelijke en zakelijke omschrijving van de misstand die wordt vermoed;
- d. minimaal één van de in het eerste lid genoemde redenen en een motivering daarvan;
- e. een mededeling of van de vermoede misstand overeenkomstig artikel 160 of artikel 161 van het Wetboek van Strafvordering aangifte is gedaan bij de politie of het openbaar ministerie.

3. De melder verstrekt de gegevens en de stukken die de Commissie nodig acht en waarover de melder redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. Hieronder valt in ieder geval een afschrift van de in artikel 8, vierde lid, en artikel 9, eerste en tweede lid, bedoelde berichten.

Artikel 12

De Commissie maakt de identiteit van de melder niet bekend zonder zijn/haar uitdrukkelijke toestemming.

Artikel 13

De Commissie:

- a. bevestigt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na ontvangst daarvan, schriftelijk de melding aan de melder;
- b. stelt het college van bestuur zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na ontvangst daarvan, schriftelijk in kennis van de melding; in het geval van artikel 4, tweede lid, stelt de Commissie de (voorzitter van de) raad van toezicht in kennis van de melding en is dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing;
- c. informeert de persoon/personen op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft over de melding, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad of artikel 14, derde lid, wordt toegepast;
- d. zorgt ervoor dat de identiteit van de melder niet verder bekend wordt dan noodzakelijk is voor het onderzoek en de behandeling van de melding.

Artikel 14

1. De Commissie stelt zo spoedig mogelijk een onderzoek in naar de melding.

2. De Commissie kan het onderzoek en de verdere behandeling van de melding in ieder geval achterwege laten als:

- a. de melder de vermoede misstand zonder voldoende reden niet eerst overeenkomstig artikel 4, eerste en tweede lid, intern heeft gemeld;
- b. de in artikel 9, eerste en tweede lid, bedoelde termijnen nog niet zijn verstreken;
- c. de melding niet is gedaan binnen de in artikelen 1, tweede lid, en 5 genoemde termijn van twee jaar;

d. niet is voldaan aan artikel 11, tweede lid, terwijl de melder eerst de gelegenheid heeft gehad de geconstateerde tekortkoming binnen een redelijke termijn te herstellen.

3. De Commissie bericht het achterwege laten van een onderzoek en verdere behandeling van de melding met vermelding van redenen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk aan de melder en het college van bestuur.

4. Ten behoeve van het onderzoek kan de Commissie bij het college van bestuur alle inlichtingen inwinnen die zij voor het onderzoek en de voorbereiding van het advies nodig acht. Het bestuur verstrekt de Commissie de gevraagde gegevens en stukken.

5. Indien de inhoud van bepaalde door het college van bestuur verstrekte informatie vanwege het vertrouwelijke karakter uitsluitend ter kennisneming van de Commissie moet blijven, stelt het college van bestuur de Commissie daarvan in kennis. De Commissie zorgt er in dat geval voor dat vertrouwelijk met de informatie wordt omgegaan en dat deze waar nodig wordt beveiligd tegen kennisneming door onbevoegden.

Artikel 15

1. De Commissie legt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twaalf weken na ontvangst van de melding, haar bevindingen over de melding neer in een advies aan het bestuur.

2. Als niet binnen twaalf weken kan worden geadviseerd, kan de Commissie het uitbrengen van het advies verdagen. Het college van bestuur en de melder worden daarover tijdig schriftelijk en met vermelding van redenen geïnformeerd. Daarbij wordt aangegeven binnen welke termijn het advies zal worden uitgebracht.

3. De persoon/personen op wie de melding betrekking heeft ontvangen het in lid 2 bedoelde bericht ook, tenzij daardoor een onderzoeksbelang kan worden geschaad.

4. De Commissie stuurt de melder bij het uitbrengen van het advies een afschrift daarvan.

Artikel 16

1. Het college van bestuur bericht de melder en de Commissie zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twaalf weken na ontvangst van het advies, schriftelijk zijn standpunt hierover en de eventuele gevolgen die daaraan worden verbonden.

2. De persoon/personen op wie de melding betrekking heeft ontvangen het bericht ook, tenzij daardoor een (ander) onderzoeksbelang kan worden geschaad.

3. Het college van bestuur informeert tevens de (voorzitter van de) toezichthouder over zijn standpunt over het advies en de eventuele gevolgen die daaraan worden verbonden.

4. Als het standpunt en de daaraan verbonden gevolgen afwijken van het advies, vermeldt het college van bestuur de redenen daarvoor.

5. Als de Commissie de identiteit van de melder niet bekend heeft gemaakt, stuurt de Commissie het in lid 1 bedoelde bericht door aan de melder.

6. Na ontvangst van het in lid 1 bedoelde bericht maakt de Commissie haar advies in geanonimiseerde vorm openbaar. Dit geldt eveneens indien de Commissie het bericht twaalf weken na verzending van haar advies nog niet heeft ontvangen. Indien zwaarwegende redenen hieraan in de weg staan, blijft openbaarmaking van het advies achterwege.

7. Het college van bestuur maakt het standpunt over het advies in geanonimiseerde vorm openbaar, tenzij zwaarwegende redenen hieraan in de weg staan.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 17

Deze regeling wordt door het bestuur met instemming van de (G)MR bij OVO van toepassing verklaard.

Artikel 18

Deze regeling treedt in werking met ingang van: 6 mei 2014

Artikel 19

Deze regeling kan worden aangehaald als: "Regeling melden vermoeden van een misstand"

Vastgesteld door de raad van toezicht in haar vergadering van 6 mei 2014

Voorzitter: dhr. R. Degenaar

Secretaris: dhr. A. Struijs

Toelichting bij “Regeling melden vermoeden van een misstand”.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

“Misstand”

Uit het gebruik van het woord “*misstand*”, dat gelijk staat aan “*wanttoestand*” of “*maatschappelijk onrecht*”, vloeit voort dat het moet gaan om schendingen (situaties, omstandigheden, handelingen, gebeurtenissen) die op zichzelf genomen of in onderlinge samenhang met elkaar van voldoende zwaarte en ernst zijn om als een misstand bestempeld te kunnen worden.

Dat wordt ook onderstreept door het karakter van de procedure, die het mogelijk maakt om een beroep te doen (na een gevolgde interne procedure) op een externe onafhankelijke commissie (zie hoofdstuk 5 en 6).

Dit betekent dat de regeling niet is bedoeld voor allerlei (vermoedens van) schendingen, gebreken of onregelmatigheden van duidelijk lichte of geringe aard. In dat geval wordt de melding wegens duidelijk te weinig gewicht niet in behandeling genomen.

Overigens wil dat niet zeggen dat zulke meldingen niet moeten worden aangekaart en bespreekbaar gemaakt.

Ook dergelijke meldingen behoren door het college van bestuur serieus en adequaat te worden opgepakt. Daarvoor is alleen deze regeling niet bedoeld.

Het vermoeden moet daarnaast op redelijke gronden zijn gebaseerd. Indien niet op grond van eigen waarneming of informatie aannemelijk kan worden gemaakt dat sprake is van een vermoede “*misstand*”, wordt de melding wegens het duidelijk ongegrond zijn niet in behandeling genomen.

Het begrip “*misstand*” wordt omschreven met behulp van verschillende criteria. Een nog verdere, meer gedetailleerde omschrijving is achterwege gelaten om niet op voorhand inhoudelijke drempels op te werpen.

Een schending van een “*wettelijk voorschrift*” kan betekenen dat een strafbaar feit is begaan. In dat geval kan, afhankelijk van de aard en ernst hiervan, sprake zijn van een plicht (artikel 160 Wetboek van Strafvordering) of een bevoegdheid (artikel 161 Wetboek van Strafvordering) tot het doen van aangifte bij de politie of het openbaar ministerie.

Indien een melder tevens aangifte heeft gedaan of van plan is dit te doen, moet deze dit bij de melding aangeven. In beginsel mag de melder bij een interne melding ervan uitgaan dat het college van bestuur aangifte doet, indien daartoe aanleiding bestaat.

Het door het college van bestuur (doen) verrichten van een intern onderzoek in het kader van deze regeling mag een eventueel justitieel onderzoek niet (ver)hinderen.

“Een gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu”

Het criterium kan op zichzelf staan, en dit gevaar hoeft niet het gevolg te zijn van het schenden van een wettelijk voorschrift of van een onbehoorlijke manier van handelen of nalaten. Te denken valt bijvoorbeeld aan een tekortschieten in het uitoefenen van controle of inspectie, waardoor een gevaarlijke situatie aanwezig is of kan ontstaan, dan wel het bewust achterhouden van informatie of het misleiden van derden hieromtrent.

“Onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten”

Hierbij kan het om allerlei zaken gaan. Het gaat uitdrukkelijk niet om eventuele tekortkomingen van een werknemer in de primaire functie-uitoefening. Dat moet langs andere (rechtspositionele) wegen worden aangepakt c.q. opgelost. Het handelt hier om een wijze van functioneren waardoor het belang van de school of de sector wordt geraakt en de integriteit daarvan in het geding wordt gebracht.

Te denken valt bijvoorbeeld aan frauduleuze handelingen (deze kunnen ook een strafbaar feit inhouden) of het achterhouden van belangrijke informatie dan wel het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

“Voormalige werknemer”

Ook de werknemer die niet meer bij de werkgever werkzaam is kan nog een melding doen, mits dat gebeurt binnen twee jaar na het einde van de dienstbetrekking. De ervaring wijst uit dat, ook al is er binnen een organisatie sprake van een (streven naar een) open en transparante cultuur, een werknemer na zijn vertrek uit een organisatie mogelijk eerder vrijuit spreekt over tijdens zijn dienstbetrekking waargenomen zaken en opgedane ervaringen.

Hoofdstuk 2 Rechtsbescherming melder

De werknemer die te goeder trouw en conform de regeling een melding doet, mag hiervan geen nadeel ondervinden. Dit geldt eveneens voor een ouder of leerling. Het is aan het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht om dit te bewaken.

De bescherming van de werknemer heeft zowel betrekking op diens rechtspositie, als op diens functie-uitoefening, arbeidsomstandigheden, loopbaanontwikkeling en bejegening binnen de organisatie van werkgever.

In het tweede lid van artikel 2 wordt wat betreft de rechtspositie een aantal besluiten genoemd die in ieder geval onder de werking van de beschermingsbepaling vallen. Dit is geen volledige opsomming.

Voorts betekent dit niet dat een dergelijk besluit helemaal niet meer ten aanzien van een werknemer kan worden genomen. Alleen mag dat niet gebeuren alleen of mede omdat de werknemer te goeder trouw een melding heeft gedaan.

Behalve in zijn rechtspositie mag de werknemer ook niet op een andere wijze van zijn melding nadelige gevolgen ondervinden. Bijvoorbeeld op het gebied van onheuse bejegening binnen de organisatie van werkgever. Ook in dat geval mag van het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht worden verwacht dat daartegen corrigerend wordt opgetreden. Een dergelijk optreden vloeit ook voort uit het beginsel van goed werkgeverschap.

Daarnaast vloeit uit de arbeidsomstandighedenwetgeving voor de werkgever de verplichting voort een beleid te voeren gericht op het voorkomen dan wel beperken van psychosociale arbeidsbelasting van werknemers. Hieronder worden factoren verstaan als (seksuele) intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk in de arbeidssituatie, die bij de werknemer stress teweegbrengen.

Hoofdstuk 3 Aanstelling, taak en rechtsbescherming vertrouwenspersoon integriteit

Een effectief integriteitbeleid bestaat uit het toepassen van een aantal instrumenten, waarvan de vertrouwenspersoon integriteit (VPI) er één is. De werkgever moet volgens artikel 3, eerste lid, over een VPI beschikken. De VPI kan een belangrijke rol vervullen in het proces van integriteitbewustwording, advisering en het voorkomen en tegengaan van integriteitsinbreuken. De VPI fungeert als klankbord, adviseur en als meldpunt.

In artikel 3, tweede lid onder a en b, staat de kerntaak van de VPI beschreven, te weten (potentiële) melders van een vermoeden van een misstand die contact zoeken informeren en adviseren en (desgewenst) de melding naar het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht doorgeleiden. Daarnaast kan de VPI het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht over vermoedens van misstanden informeren en/of adviseren, zowel in een individueel concreet geval alsook in algemene zin.

Tussen het college van bestuur en de VPI moeten goede werkafspraken worden gemaakt. Een (potentiële) melder die een vermoeden van een misstand vertrouwelijk wil melden kan zich tot de VPI wenden. In dat geval geleidt de VPI de melding door naar het college van bestuur of eventueel de (voorzitter van de) raad van toezicht zonder de identiteit van de melder bekend te maken, tenzij deze daar toestemming voor geeft (zie artikel 3, derde lid). Het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht mag geen druk op de VPI uitoefenen om de identiteit van de melder bekend te maken (verschoningsrecht).

De VPI is bekend bij en geniet het vertrouwen van het personeel. Daarnaast heeft de VPI tevens voldoende "slagkracht" richting het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht. De VPI bewaart een "professionele" afstand tot zowel de melder als het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht.

De VPI kan zowel vanuit de organisatie afkomstig zijn als een externe persoon betreffen.

De VPI is bekend met OVO ten behoeve waarvan hij/zij in die functie is benoemd.

Het benoemen van de VPI in overleg met de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad (G)MR draagt bij aan het draagvlak bij alle betrokkenen.

Als persoonlijke competenties waarover een VPI in ieder geval zou moeten beschikken kunnen worden genoemd:

sociale en communicatieve vaardigheden, het vermogen om te kunnen gaan met vertrouwelijke informatie en weerstanden, relativeringsvermogen en objectieve en onafhankelijke oordeelsvorming.

In artikel 3, vierde lid, is geregeld dat de beschermingsbepaling van hoofdstuk 2 eveneens geldt voor de (voormalige) VPI.

Hoofdstuk 4 Interne procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 4

De melder meldt het vermoeden van een misstand in beginsel bij het college van bestuur (eerste lid). Het college van bestuur moet op grond van zijn functie op de hoogte zijn van eventuele misstanden binnen de organisatie. Het college van bestuur is immers primair aangewezen om waar nodig orde op zaken te stellen en maatregelen te treffen.

Indien het college van bestuur eventueel bij de melding is betrokken, kan de melder de vermoede misstand bij de (voorzitter van de) raad van toezicht melden en is hoofdstuk 4 van overeenkomstige toepassing (tweede lid). Indien de melder niet bij het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht wil melden, kan deze zijn melding bij de VPI doen (derde lid). In dat geval geleidt de VPI de melding door naar het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht zonder de identiteit van de melder bekend te maken. De melder blijft zelf verantwoordelijk voor de melding. De VPI bewaakt de voortgang van de melding en de verdere procedure.

De melder moet uitdrukkelijk toestemming geven indien de VPI zijn identiteit bekend zou willen maken. Het college van bestuur noch andere personen betrokken bij OVO mogen de VPI onder druk zetten om de identiteit van de melder vrij te geven.

De vertrouwelijkheid van de identiteit van de melder kan overigens niet in alle gevallen worden gegarandeerd. Daarvan is bijvoorbeeld sprake indien een strafrechtelijk onderzoek moet worden ingesteld. In dat geval moet de melder aan het openbaar ministerie (OM) de noodzakelijke informatie verschaffen. Daarnaast zal bij het vermoeden van ernstige strafbare feiten sprake kunnen zijn van een aangifteplicht.

Verder kan het zich voordoen dat bij een intern onderzoek naar de vermoede misstand uit de aard en inhoud daarvan kan worden afgeleid van wie de melding waarschijnlijk afkomstig is. Het is daarom raadzaam dat de VPI in het gesprek met een (potentiële) melder aangeeft dat de vertrouwelijkheid niet altijd gewaarborgd kan worden.

In uitzonderlijke gevallen, als daar voldoende aanleiding voor is, kan de melder zich met zijn (potentiële) melding ook rechtstreeks tot de in hoofdstuk 5 geregelde externe commissie wenden (vierde lid). Daar dit afwijkt van het algemene uitgangspunt dat een melding primair bij het college van bestuur of de (voorzitter van de) raad van toezicht geschiedt, zal de melder voldoende moeten concretiseren waarom deze dat niet wil of kan doen.

Van een situatie waarin voor afwijking voldoende aanleiding kan bestaan is bijvoorbeeld sprake als wordt vermoed dat zowel het college van bestuur als de (voorzitter van de) raad van toezicht betrokken zijn bij de vermoede misstand. Of indien bijvoorbeeld bij een interne melding de mogelijkheid bestaat dat bewijsmateriaal wordt verduisterd of vernietigd.

Ook een bedreigende situatie voor de melder of een eerdere overeenkomstige interne melding waarmee niets is gedaan kan een voldoende reden opleveren.

Het hangt steeds van de specifieke omstandigheden van de situatie af of direct extern kan worden gemeld. Dit is ter beoordeling van de externe commissie. Tegen dat oordeel is geen bezwaar of beroep mogelijk.

Deze regeling voorziet niet in de mogelijkheid van anoniem melden (vijfde lid).

Een dergelijke mogelijkheid verdraagt zich niet met het streven naar transparantie en integriteit binnen organisaties. Voorts werkt die mogelijkheid het risico van het ontstaan van een onwenselijke “klikcultuur” in de hand.

Indien een melder informatie over een mogelijk (ernstig) strafbaar feit (misdrijf) of een (ernstige) integriteitschending anoniem wil melden, kan deze dit doen bij de landelijke Stichting Meld Misdaad Anoniem, meestal meldpunt M genoemd.

Dit kan alleen telefonisch (0800 – 7000). Meldpunt M is geen politielijn en hier kan ook niet rechtstreeks aangifte worden gedaan. Meldpunt M neemt de informatie telefonisch in ontvangst, beoordeelt deze en geeft de gemelde informatie zo nodig ter verdere behandeling

door aan de politie, het openbaar ministerie of een (bijzondere) opsporingsdienst (bijv. rijksrecherche, fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst, etc.).

Het zesde lid geeft aan dat een melding niet de verantwoordelijkheid wegneemt tot het doen van aangifte, indien sprake is van (ernstige) strafbare feiten.

Artikel 5

Voor de melder geldt geen termijn waarbinnen hij de melding moet doen.

Wel geeft artikel 8, derde lid onder c, aan dat kan worden afgezien van het behandelen van een melding, indien deze kennelijk onredelijk laat wordt gedaan. Wanneer daarvan sprake is hangt af van de beoordeling van de specifieke omstandigheden van het geval.

Voor het kunnen doen van een melding door een voormalige werknemer geldt een (maximale) periode van twee jaar na de datum waarop diens dienstverband bij de werkgever is geëindigd. Dit is een fatale termijn (zie artikel 8, derde lid onder b).

Reden voor het in de tijd begrenzen van deze extra mogelijkheid tot melden voor de voormalige werknemer is ondermeer dat na verloop van tijd problemen ontstaan rond de bewijsvoering.

Artikel 6

Als de melding bij het college van bestuur is gedaan moet dit en moeten eventuele anderen die bij het onderzoek naar de vermoede misstand worden betrokken eveneens zorgvuldig met de identiteit van de melder omgaan. Zij moeten ervoor zorg dragen dat die identiteit niet breder bekend wordt dan voor het onderzoek strikt noodzakelijk is.

Artikel 7

Primair zendt het college van bestuur een ontvangstbevestiging aan de melder die het vermoeden van een misstand heeft gemeld (eerste lid, onder a). Indien de melding vertrouwelijk is gedaan, wordt de ontvangstbevestiging aan de VPI toegezonden en stuurt die de bevestiging door aan de melder (eerste lid, onder a, en tweede lid).

Van het informeren van de in het eerste lid onder b bedoelde personen kan bijvoorbeeld worden afgezien als daardoor het risico bestaat dat bewijsmateriaal wordt vernietigd. Dit geldt ook als vrijwel direct duidelijk is dat de melding wegens een in artikel 8, derde lid, vermelde reden niet in behandeling wordt genomen. Deze uitzondering is ook in enkele andere artikelen opgenomen en geldt voor alle procedurele mededelingen aan bedoelde personen.

Op het bestuur rust een zorgplicht om te bewaken dat de identiteit van de melder binnen de organisatie niet verder bekend wordt gemaakt dan voor het behandelen van de melding strikt nodig is (eerste lid, onder c).

De (voorzitter van de) raad van toezicht moet door het bestuur over meldingen van vermoedens van misstanden binnen de organisatie op de hoogte worden gesteld (derde lid). Het is aan de (voorzitter van de) raad van toezicht te bepalen hoe deze over het verdere behandelingstraject wenst te worden geïnformeerd.

Artikel 8

Het college van bestuur moet een melding van een vermoeden van een misstand serieus nemen. Dit betekent dat het college van bestuur zo spoedig mogelijk een onderzoek moet starten naar de vermoede misstand. Het is aan het college van bestuur te bepalen op welk niveau, door wie en hoe het onderzoek wordt uitgevoerd.

De aard, ernst en omvang van de vermoede misstand, de plaats in de organisatie en de daarbij betrokkenen, evenals de voor het onderzoek benodigde expertise, zijn hiervoor relevante factoren. Het onderzoek kan zowel intern worden verricht als worden uitbesteed.

Ter voorkoming van vooringenomenheid, beïnvloeding of de schijn van belangenverstrengeling mag het onderzoek niet worden gedaan door degenen die mogelijk bij de vermoede misstand betrokken zijn (geweest).

Van het instellen van een onderzoek kan worden afgezien indien:

- geen sprake is van een vermoeden van een misstand als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder i (bijvoorbeeld de melding betreft in feite een arbeidsconflict);
- bij de melding niet de juiste procedure is gevolgd;
- de melding niet binnen de in artikel 5 genoemde termijn van twee jaar is gedaan;
- de melding betrekking heeft op een kwestie uit het verre verleden (derde lid, onder c).

Het college van bestuur bericht het achterwege laten van het onderzoek en de verdere behandeling zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk twee weken na de ontvangstbevestiging, schriftelijk en gemotiveerd aan de melder of bij een vertrouwelijke melding aan de VPI, die dit bericht doorstuurt aan de melder (vierde en vijfde lid).

Bij die berichtgeving wijst het college van bestuur op de mogelijkheid voor de melder om zich te wenden tot de in hoofdstuk 5 geregelde externe commissie (zesde lid).

Ook gedurende het onderzoek kunnen nog feiten of omstandigheden naar boven komen die alsnog ertoe leiden dat de melding niet-ontvankelijk wordt gevonden of dat van verdere behandeling wordt afgezien.

Artikel 9

De melder die bij het college van bestuur een vermoeden van een misstand heeft gemeld, heeft er recht op om binnen een redelijke termijn van het college van bestuur uitsluitel te krijgen over hoe met zijn melding is omgegaan, of er maatregelen zijn of worden getroffen en zo ja welke maatregelen dat zijn.

Wat een redelijke termijn is hangt, ook ingeval van verlenging (tweede lid), af van de aard, omvang en complexiteit van de melding en het onderzoek.

Uitgangspunt is dat het college van bestuur de melder, of bij een vertrouwelijke melding de VPI, binnen twaalf weken na ontvangst van de melding informeert (eerste lid). De VPI stuurt de ontvangen informatie door aan de melder (derde lid).

Het informeren van degene(n) op wie de melding betrekking heeft, kan bijvoorbeeld achterwege worden gelaten indien de melding aanleiding geeft tot aangifte bij het openbaar ministerie (OM) en voorkomen moet worden dat bewijsmateriaal verdwijnt (vierde lid).

Bij het verstrekken van de zojuist bedoelde informatie wijst het bestuur op de mogelijkheid voor de melder om zich te wenden tot de in hoofdstuk 5 geregelde externe commissie (vijfde lid).

Hoofdstuk 5 Commissie Integriteit VO

Deze externe commissie bestaat uit drie personen (een voorzitter en twee leden), die ter zake deskundig zijn en onafhankelijk kunnen optreden.

De commissie wordt ondersteund door een deskundig en onafhankelijk secretariaat, dat is ondergebracht bij de Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen te Den Haag (www.caop.nl).

Naast de in het vierde lid van artikel 10 vermelde onderzoek- en adviesfunctie, heeft (het secretariaat van) de commissie ook tot taak (potentiële) melders informatie over de regeling en procedure te verschaffen en eventueel door te verwijzen.

Hoofdstuk 6 Externe procedure voor het melden van een (vermoede) misstand

Artikel 11

Zoals in de toelichting bij artikel 4, vierde lid, is aangegeven, kan de (potentiële) melder zich in bijzondere gevallen rechtstreeks tot de in hoofdstuk 5 geregelde externe commissie wenden. De melder kan het er niet mee eens zijn indien het college van bestuur afziet van een onderzoek en verdere behandeling van de melding.

Of de melder kan zich niet vinden in de manier waarop het college van bestuur met de melding is omgegaan, met de bevindingen van het onderzoek en/of met het standpunt dat het bestuur naar aanleiding daarvan over de melding inneemt.

Ook als de melder vanaf het begin onvoldoende gehoor vindt voor zijn interne melding en hij niet binnen twaalf weken of een redelijke verlenging van die termijn een schriftelijke reactie van het college van bestuur ontvangt, kan hij zich tot de commissie wenden. Hetzelfde geldt als volgens de melder sprake is van een onredelijk lange verlenging van de termijn van twaalf weken.

Artikel 12

Het vertrouwelijk en zorgvuldig omgaan met de identiteit van de melder door de VPI, zoals in de toelichting bij artikel 3 en 4 is vermeld, geldt eveneens voor de commissie.

Artikel 13

De regels ten aanzien van het bevestigen van een melding door het college van bestuur, zoals in (de toelichting bij) artikel 7 vermeld, gelden eveneens voor de commissie.

Artikel 14

De gevallen waarin een onderzoek en verdere behandeling achterwege kan worden gelaten zijn voor de commissie anders dan in (de toelichting bij) artikel 8 genoemd voor het college van bestuur. Kort gezegd gaat het erom dat niet is voldaan aan de voorwaarden om een (rechtstreekse) melding bij de commissie te kunnen doen of dat de melding zelf niet voldoet aan de in artikel 11, tweede lid, genoemde vereisten. In het laatste geval moet de melder wel de gelegenheid worden gegeven eventuele gebreken te herstellen.

Het is ter beoordeling van de commissie op welke wijze het onderzoek geschiedt.

In de regel zal na een schriftelijke voorbereiding een mondelinge behandeling in een hoorzitting plaatsvinden, waarin de melder en het college van bestuur in elkaars bijzijn hun mening kunnen toelichten en de commissie vragen kan stellen ter verduidelijking.

Eventueel kan met een schriftelijke behandeling worden volstaan als de melding en de reactie daarop geen nadere toelichting behoeven.

Het college van bestuur is verplicht aan het onderzoek alle medewerking te verlenen. Een eventueel beroep op de vertrouwelijkheid van stukken of informatie mag niet lichtvaardig worden gedaan en moet worden gemotiveerd.

Het is aan de commissie om te bepalen of degene(n) op wie de melding betrekking heeft in het onderzoek wordt (worden) betrokken.

Artikel 15

De commissie stuurt haar bevindingen naar aanleiding van het onderzoek in de vorm van een advies aan het college van bestuur. De commissie geeft hierin aan of de melding van de vermoede misstand naar haar oordeel in de zin van de regeling gegrond of ongegrond is. Uitgangspunt is dat dit advies binnen twaalf weken na ontvangst van de melding wordt toegezonden. Deze termijn kan zo nodig worden verlengd, waarbij de aard, omvang en complexiteit van de melding en het onderzoek een rol kunnen spelen. Aan het advies kunnen eventueel nadere aanbevelingen worden toegevoegd.

Het advies is niet bindend maar heeft wel een zwaarwegend karakter.

Dit betekent dat het college van bestuur aan de melder moet berichten hoe het met het advies van de commissie omgaat en welke stappen naar aanleiding hiervan al of niet worden ondernomen. Tevens houdt dit in dat de beslissing van het college van bestuur deugdelijk moet worden gemotiveerd. Dat geldt in het bijzonder indien het college van bestuur besluit van het advies af te wijken.

Artikel 16

Het college van bestuur zendt binnen twaalf weken na ontvangst van het advies zijn standpunt over de melding en het uitgebrachte advies aan de melder en de commissie. Indien sprake is van een vertrouwelijke melding stuurt de commissie het standpunt door aan de melder.

Het college van bestuur stelt tevens de (voorzitter van de) toezichthouder in kennis van zijn standpunt. Het college van bestuur en de commissie maken hun standpunt respectievelijk advies in geanonimiseerde vorm in beginsel openbaar, tenzij zwaarwegende belangen zich hiertegen verzetten.

Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als het advies en het ingenomen standpunt hierover een strafrechtelijk onderzoek impliceren en bij openbaarmaking het risico van verdwijning van bewijsmateriaal bestaat. Het bestuur kan zijn standpunt bijvoorbeeld openbaar maken door plaatsing op intranet en/of opneming in het (sociaal) jaarverslag.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 17

Mede vanuit het belang van een breed draagvlak ligt het voor de hand dat het van toepassing verklaren van deze regeling in overleg met de medezeggenschap geschiedt.